

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра олімпійського та професійного спорту**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
олімпійського та професійного спорту
доцент Стрикаленко Є.А.
“ ” 2018 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
2.3.1. ОЛІМПІЙСЬКИЙ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ**

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Ступінь вищої освіти «магістр»

факультет фізичного виховання та спорту

2018 рік

Робоча програма розроблена на основі авторської програми з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» для студентів зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт протокол № 15 від 26 червня 2017 року.

Розробники: *Стрикаленко Євгеній Андрійович*, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Харченко-Баранецька Людмила Леонідівна доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, кандидат наук з фізичного виховання та спорту.

Робоча програма **затверджена** на засіданні кафедри олімпійського та професійного спорту

Протокол від. “3” вересня 2018 року № 1

Завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту

_____доц. Стрикаленко Є.А.

“ _____ ” _____ 2018 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта	Дисципліна вільного вибору студента професійної та практичної підготовки
Змістових модулів – 2	Спеціальність 017. Фізична культура і спорт	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		1-й
		Лекції
Тижневих годин на денній формі навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента - 4	Ступінь вищої освіти – магістр	16 год.
		Семінарські
		16 год.
		Самостійна робота
		58 год.
		Вид контролю: Екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 35,6 % проти 64,4 %.

“Структура навчальної дисципліни”

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. «Олімпійський та професійний спорт, як складова частина спортивного руху та життя суспільства»				
Тема 1. "Олімпійський та професійний спорт" як навчальна дисципліна	8		2	6
Тема 2. Передумови виникнення професійного спорту та етапи його становлення	8	2		6
Тема 3. Формування та розвиток професійного баскетболу, американського футболу, бейсболу та хокею	10	2	2	6
Тема 4. Організаційна - структура професійного спорту	10	2	2	6
Тема 5. Функції професійного спорту в суспільстві	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	30
Змістовий модуль 2. «Економіко – правові аспекти діяльності олімпійського та професійного спорту»				
Тема 1. Економічні засади розвитку олімпійського та професійного спорту	12	2	2	8
Тема 2. Відмінні особливості діяльності в олімпійського та професійному спорті	10	2	2	6
Тема 3. Джерела прибутку та статті видатків в професійному спорті	12	2	2	8
Тема 4. Правові взаємовідносини в олімпійському та професійному спорті	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 2	44	8	8	28
Усього годин	90	16	16	58

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Олімпійський та професійний спорт» включена до навчального плану підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт, як професійно-прикладна.

Мета курсу: полягає в набутті теоретичних знань з історії виникнення олімпійського спорту та розвитку професійних видів спорту, сучасного стану професійного та олімпійського спорту в світі та в Україні. Дослідженні шляхів професіоналізації олімпійського спорту Вивчення основних економічних та правових взаємовідносин між спортсменами та роботодавцями в олімпійському та професійному спорті, організації та систем проведення змагань в різних професійних видах спорту.

Завдання курсу:

- **Теоретичні:** вивчити основні теоретичні відомості з історії виникнення олімпійського та професійного спорту, розвитку баскетболу, американського футболу, бейсболу та хокею, визначення загальних та специфічних функцій професійного спорту, дослідження місця олімпійського та професійного спорту в загальній системі фізичного виховання та спорту та в суспільстві взагалі, розглянути відношення до професійного спорту в колишніх соціалістичних країнах, вивчити умови складання контрактів в професійному спорті, проаналізувати основні структурні одиниці професійного спорту;

- **Практичні:** вивчити джерела доходів та видатків професійних ліг та асоціацій, професійних клубів, професійних спортсменів, дослідити особливості відбору гравців до професійних ліг та асоціацій, проаналізувати фактори, що спонукають до спонсорської діяльності, визначити правові взаємовідносини в сучасному олімпійському та професійному спорті та дослідити захищеність спортсменів професіоналів.

Викладання курсу «Олімпійський та професійний спорт» передбачає підготовку висококваліфікованих компетентних спеціалістів в галузі спорту, спортивного маркетингу, тренерів для роботи в різноманітних спортивних закладах. Під час вивчення даної дисципліни студенти повинні отримати загально-професійні та спеціально-професійні компетенції.

Загально-професійні компетенції:

- здатність до узагальнення передового досвіду діяльності в області спорту вищих досягнень і трансформації його в навчально-тренувальний процес
- здатність визначати перспективи розвитку олімпійського та професійного спорту як в світі так і на Україні;
- здатність професійного використання знань, умінь й навичок, отриманих під час вивчення даної дисципліни для подальшого особистого зростання;
- здатність до аналізу та синтезу отриманих знань в процесі навчання й майбутньої професійної діяльності
- здатність застосовувати отримані теоретичні знання про функціонування провідних професійних спортивних ліг, економічні та правові

взаємовідносини між спортсменами та роботодавцями, джерела прибутків та статі видатків в професійних лігах, клубах, тощо;

- здатність використовувати отримані знання при роботі в спортивних клубах, федераціях, професійних спортивних командах.

Спеціалізовано-професійні компетенції:

- здатність використовувати сучасні технології, засоби і методи підготовки спортсменів високого класу та оцінювати ефективність їх застосування;

- здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички для оволодіння основами теорії та методики проведення дослідницької роботи в галузі олімпійського та професійного спорту;

- здатність до обґрунтування сучасних умов розвитку олімпійського та професійного спорту;

- здатність використовувати професійно профільовані знання, уміння й навички для дослідження явищ і процесів, що відбуваються в сучасному спортивному світі, як на провідних професійних змаганнях так і на олімпійських іграх;

- здатність використовувати знання й уміння при побудові діяльності будь-якого спортивного клубу, системи побудови тренувальної та змагальної діяльності з метою отримання максимальних прибутків.

Очікувані результати навчання. Під час вивчення даної дисципліни студент повинен знати передумови виникнення та етапи становлення професійного спорту в Сполучених Штатах Америки, історію виникнення та розвитку бейсболу, баскетболу, американського футболу, хокею, аналізувати історичні етапи становлення олімпійського та професійного спорту, їх вплив на особистість та суспільство; класифікувати види олімпійського і професійного спорту. Повинен вивчити загальні та спеціальні функції професійного спорту в суспільстві, дослідити особливості проведення чемпіонатів в НБА, НХЛ, вивчити організаційну структуру професійних спортивних ліг та асоціацій США, чітко визначити джерела доходів в професійному спорті та головні статті видатки, які пов'язані з виплатами зарплат гравцям певних ліг, аналізувати діяльність спортивних організацій з метою удосконалення їх функціонування на основі сучасних тенденцій і досягнень вітчизняного і зарубіжного досвіду.

Практична частина вивчення дисципліни передбачає набуття вмінь здійснювати вибір і ефективно використовувати сучасні засоби матеріально-технічного забезпечення з урахуванням індивідуальних особливостей спортсмена і умов проведення тренувальної та змагальної діяльності, виявляти вплив соціально-економічного стану суспільства на розвиток олімпійського та професійного спорту, стан і перспективи розвитку олімпійського та професійного спорту в Україні; користуватися вихідними термінологічними поняттями, аналізувати ефективність діяльності певних професійних спортивних ліг, знань та вмінь складати трудовий договір (контракт) між спортсменом та керівництвом клубу. Знання, отримані при вивченні даної дисципліни, дозволять фахівцям в галузі фізичного виховання вдало організовувати економічну діяльність спортивних організацій.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» передбачає тісний взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами: управління та менеджмент в спорті, організація масової фізичної культури, економіка, право, історія фізичної культури та історія спорту, педагогіка та психологія спорту, теорії та методика спортивного тренування тощо.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Програма курсу призначена для студентів факультету фізичного виховання та спорту, де готують спеціалістів в галузі фізичної культури, тренерів з видів спорту, працівників вищих та середніх навчальних закладів освіти. Курс з дисципліни “Олімпійський та професійний спорт” розглядає наступні теми: предмет, зміст і основні поняття предмету, передумови виникнення і історія розвитку олімпійського та професійного спорту, функції олімпійського та професійного спорту в суспільстві, структура та хартія олімпійського спорту, організаційна структура і керівництво професійним спортом, економічні аспекти розвитку олімпійського та професійного спорту, економічний аналіз діяльності професійних ліг з різних видів спорту, правові аспекти і основи трудових відносин в олімпійському та професійному спорті, загальні основи методики відбору та підготовки в різних видах олімпійського та професійного спорту, підготовка і система проведення змагань в олімпійському та професійному спорті, олімпійський та професійний спорт на сучасному етапі і перспективи його становлення в Україні.

Метою викладання учбової дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» є накопичення у майбутніх фахівців знань у сфері олімпійського та професійного спорту, що повинно сприяти розширенню уяви про свій фах.

Програма передбачає вивчення курсу «Олімпійський та професійний спорт» за наступними **змістовними модулями**:

- Олімпійський та професійний спорт, як складова частина спортивного руху та життя суспільства.

- Економіко – правові аспекти діяльності олімпійського та професійного спорту.

Змістовний модуль № 1

Тема: Олімпійський та професійний спорт, як складова частина спортивного руху та життя суспільства.

Лекційний модуль	8
1. Передумови виникнення олімпійського та професійного спорту та етапи його становлення	2
2. Формування та розвиток професійного баскетболу, американського футболу, бейсболу та хокею	2
3. Організаційна структура професійного спорту	2
4. Функції професійного спорту в суспільстві	2
Практичний модуль	8
1. Зміст дисципліни олімпійський та професійний спорт. Основні терміни та поняття	2
2. Історія виникнення та розвитку професійного спорту	2
3. Структура професійних ліг та професійних клубів та команд	2
4. Зміст та основні завдання функцій професійного спорту в суспільстві	2
Модуль самостійної роботи	30
1. Опрацювати одну з тем запропонованих в методичних рекомендаціях з дисципліни для першого змістовного модуля та підготувати письмову відповідь у вигляді контрольної роботи	10
2. Підготувати реферативне повідомлення з запропонованої тематики	10
3. Розробити творче завдання з історичних особливостей розвитку професійного виду спорту	10

Перелік літератури:

1. Amateurs and professionals in post-war British sport / Ed. Adrian Smith, Dilwyn Porter. – London; Portland, OR: F. Cass, 2000
2. Barrett J. (ed) ITF world of tennis, 1998. – London, 1998
3. Blackall B. Basketball / Bernie Blackall. – Des Plaines, Ill.: Heinemann Interactive Library, 1998. LC Call No.: GV885.1.B53 1998
4. Maguire Joseph A. Global sport: identities, societies, civilizations ? Joseph Maguire. – Cambridge, UK: Polity Press; Malden, MA: Blackwell Publishers, 1999
5. Mullin B., Hardy S., Sutton W. Sport marketing. – Illinois: Human Kinetics, 1993
6. Sport and physical activity in the modern world /Ed. J. Richard Polidoro. – Boston: Allyn and Bacon, 2000. LC Call No.: GV571. S56 2000
7. Балакшин О. Классические скачки // Коневодство и конный спорт. – 1992. - № 5-6. – С.24-26
8. Гуськов С.И. Профессиональный спорт. — К.: Олимпийская литература, 2000. — 391 с.
9. Гуськов С.И. Спонсор и спорт. — М.: МЦНТИ, 1995. — 160 с.

10. Гуськов С.И. Платонов В.Н. Профессиональный спорт. – К.: Олимпийская литература. – 391с.

11. Кондратова Н. Большой спорт за рубежом // Тренер. – 1993. - №1. – С.32-33

12. Платонов В.Н. Олімпійський спорт К.: 2000.- 417с.

13. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. В 2-х т. – К.: Олимпийская литература, 1997. – Т.1. – 495 с.

Internet —ресурси

1. <http://www.olimp-champion.ru/summer/basketball/230/>
2. <http://bg.wikipedia.org/wiki/Баскетбол>
3. <http://referatmonster.ru/cat-physicalculture/ref-36658/>
4. http://know.su/link_8500.html
5. <http://www.usatoday.com>
6. www.nba.com.
7. www.nhl.com.

Підсумкова тека.

Оцінка рівня та якості знань студентів з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» відбуватиметься в письмовій формі у вигляді контрольної роботи.

Змістовний модуль № 2

Тема: Економіко-правові аспекти діяльності олімпійського та професійного спорту

Лекційний модуль 8

1. Економічні засади розвитку олімпійського та професійного спорту 2
2. Відмінні особливості діяльності в олімпійському та професійному спорті 2
3. Джерела прибутку та статті видатків в олімпійському та професійному спорті 2
4. Правові взаємовідносини в олімпійському та професійному спорті 2

Практичний модуль 8

1. Економічні складові розвитку олімпійського та професійного спорту 2
2. Специфіка діяльності в олімпійському та професійному спорті 2
3. Джерела прибутків та статті видатків професійних команд, гравців та асоціацій. 2
4. Правові аспекти діяльності в олімпійському та професійному спорті 2

Модуль самостійної роботи 28

1. Опрацювати одну з тем запропонованих в методичних рекомендаціях з дисципліни для другого змістовного модуля та підготувати письмову відповідь у вигляді контрольної роботи 8
2. Підготувати реферативне повідомлення з запропонованої для другого змістовного модуля тематики . 8
3. Розробити творче завдання з економічних аспектів розвитку професійного спорту 6
4. Вивчити організацію проведення змагань в професійному виді спорту та зробити доповідь семінарському занятті. 6

Перелік літератури:

1. Beck Peter (Peter J.) Scoring for Britain: international football and international politics, 1900-1939 / Peter J/ Beck. – London; Portland, OR: F: Cass, 1999
2. Lawrenson D. Las bases del golf: Vol. 1, 2. – Barcelona, 1997. – Vol.1 – 112 p.; Vol.2 – 112 p.
3. Sport and physical activity in the modern world /Ed. J. Richard Polidoro. – Boston: Allyn and Bacon, 2000. LC Call No.: GV571. S56 2000
4. Балакшин О. Классические скачки // Коневодство и конный спорт. – 1992. - № 5-6. – С.24-26
5. Бейсбол: цифры и факты // Международный и зарубежный спорт. Политика, менеджмент, маркетинг. – М., 1993. – Вып..17. – С.49-50
6. Гуськов С.И. Профессиональный спорт. — К.: Олимпийская литература, 2000. — 391 с.

7. Гуськов С.И. Спонсор и спорт. – М.: МЦНТИ, 1995. – 160 с.
8. Гуськов С.И., Гуськов С.С. Телевидение и спорт. – М.: полиграф сервис, 2000. – 334 с.
9. Гуськов С.И. Платонов В.Н. Профессиональный спорт. – К.: Олимпийская литература. – 391с.
10. Платонов В.Н. Олімпійський спорт К.: 2000.- 417с.
11. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. В 2-х т. – К.: Олимпийская литература, 1997. – Т.1. – 495 с.
12. Р. Стенсон Професійний спорт в США. Москва 1991 р.
13. Рыжков Д. НБА: вчера и сегодня // Профи. – М.: Физкультура и спорт. – 1990. – С. 175-256.
14. Рыжков Д.. НБА: вчера и сегодня // Профи. – М.: Физкультура и спорт. – 1990. – С.175-256
15. Серебряков А.В., Пономарев Н.И. Социология спорта в США на службе капитализма. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 223с.
16. Современная система спортивной подготовки / Под ред.. Ф.П. Су слова, В.Л. Сыча, Б.Н.Шустина. – М.: СААМ, 1995. – 445 с.
17. Столбов В.В. История физической культуры. – М.: Просвещение, 1989. – 288с.

Internet —ресурси

1. <http://www.bbnews.ru/>
2. <http://www.basket.com.ua>
3. <http://www.probasket.ru>
4. <http://bea.gov/index.htm>
5. <http://hoopshype.com/>
6. <http://www.nflscap.com>
7. <http://www.capgeek.com/>

Підсумкова тека.

Оцінка рівня та якості знань студентів з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт» відбуватиметься в тестовій формі у вигляді виконання паперових тестових завдань.

Методи навчання

При вивченні дисципліни відбувається комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця в галузі фізичного виховання та спорту (вчителя фізичної культури, тренера з виду спорту) з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються наступні методи контролю (усний, письмовий, тестовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та тестовому контролю.

Варіанти тестових завдань, ключі відповідей та питань для усних відповідей представлені в розділі «Завдання для поточного контролю» навчально-методичного комплексу дисципліни «Олімпійський та професійний спорт».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ПРИ НАПИСАННІ ТЕСТОВИХ
ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«Олімпійський та професійний спорт»

Національна система оцінювання	ESTC	Бал за 100 бальною шкалою	Кількість відповідей
Відмінно	A	100-90	30-26
Добре	B	89-82	25-24
Добре	C	81-74	23-21
Задовільно	D	73-64	20-19
Задовільно	E	63-60	18-17
Незадовільно	X	59-35	16-8
Незадовільно	F	34-1	7-0

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ

«Олімпійський та професійний спорт»

- A (відмінно)** Студент має глибокі знання з теми семінарського заняття. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час семінарського заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни.
- B (добре)** Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час семінарського заняття студент приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при змогах застосувати отримані знання в практичній діяльності.
- C (добре)** Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час семінарського заняття студент відповідає на поставлені завдання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми
- D (задовільно)** Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань семінарського заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.
- E (задовільно)** Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах на яких базується матеріал семінарського заняття.
- FX (незадовільно)** Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.
- F (незадовільно)** Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми семінарського заняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

«Олімпійський та професійний спорт»

- A (відмінно)** Студент має глибокі знання з обраної теми самостійної роботи. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці самостійного завдання студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час доповіді по самостійному завданню студент активно та ґрунтовно доводить підготовлений матеріал. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу.
- B (добре)** Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці самостійного завдання студент не обмежується тільки матеріалами підручників. Протягом доповіді по самостійному завданню може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при підборі матеріалу.
- C (добре)** Студент знає самостійно підготовлений матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно підготувався до заняття. Під час доповіді по самостійній роботі студент відповідає на поставлені завдання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми
- D (задовільно)** Студент знає тему самостійної роботи, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань семінарського заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.
- E (задовільно)** Студент знає основну тему самостійної роботи, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах на яких базується матеріал запропонованої самостійної роботи.
- FX (незадовільно)** Студент має фрагментарні знання, не володіє матеріалом для самостійного опрацювання. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.
- F (незадовільно)** Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми для самостійного опрацювання.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, ВМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ З
КУРСУ «Олімпійський та професійний спорт»
(залік, екзамен)**

Зараховано	A (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного та практичного курсу, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні та практичні знання у всіх видах професійної діяльності викладача. Не допускає помилок при виконанні різних практичних тестів та самостійному проведенні занять з баскетболу.
	B (добре)	Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує теоретичну та практичну роботу без помилок, але може допустити незначні помилки при виконанні залікових вправ, та самостійному проведенні занять
	C (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички щодо проведення занять з баскетболу, але не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми
	D (задовільно)	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про структуру та методик проведення окремих занять, але його знання мають загальний характер. Вміє провести різні частини занять. Володіє знаннями та вміннями не в повному обсязі.
	E (задовільно)	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про структуру та методик проведення окремих занять, але його знання мають загальний характер. Має прогалини в теоретичному курсі та в практичних вміннях та навичках.
Не зараховано	FX (незадовільно)	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє провести окремих частин заняття, та викласти програмний матеріал. Практичні вміння та навички на примітивному рівні.
	F (незадовільно)	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії та спортивному залі з викладачем або самостійно.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна література.

1. Балакшин О. Классические скачки // Коневодство и конный спорт. – 1992. - № 5-6. – С.24-26
2. Бауэр В.Г. Социальная значимость физкультуры и спорта в современных условиях развития России // Теория и практика физической культуры, 2001, № 1, С. 50-56.
3. Бейсбол: цифры и факты // Международный и зарубежный спорт. Политика, менеджмент, маркетинг. – М., 1993. – Вып..17. – С.49-50
4. Беляев А. Шоу по имени «Формула-1» // Сов. Спорт. – 1998. – 3 окт.
5. Бокс. Энциклопедия. – М.: Физкультура и спорт, 1998. – 320 с.
6. Борисова О.В. Формирование системы тенниса в Украине. – Автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. К.: НУФВиСУ, 2000. - 19 с.
7. Братоновский С.Н. Социально-правовые проблемы спортивного профессионализма // ТиПФК, 1990. – № 2, - С. 32 – 35.
8. Галкин В.В., Сысоев В.И. Экономика физической культуры и спорта. – Учеб. пос. для вузов физ. культуры. 2-е изд.- Воронеж: изд-во Моск. акад. экономики и права, 2000. – 215 с.
9. Гордон Р. Михаэль Шумахер // Спорт-экспресс. – 1998. - № 11. – С. 108 - 114
10. Гуськов С.И. Бастует американский доллар // Спорт за рубежом, 1990 – № 22. - С. 10 – 11, 14 – 15.
11. Гуськов С.И. В атаке доллар. - М.: Мысль, 1988. - 301 с.
12. Гуськов С.И. Воспитательные функции профессионального спорта в США. – М.: Знание, 1988. - С. 202 – 212.
13. Гуськов С.И. Любитель или профессионал? – М.: Знание, 1988. – 94 с.
14. Гуськов С.И. О современных тенденциях развития профессионального спорта в США // ТиПФК, 1993, № 7. -С.39-41.
15. Гуськов С.И. Профессиональный спорт и международное спортивное движение // ТиПФК, 1991 – № 8. - С. 56 – 59.
- 16.Гуськов С.И. Спонсор и спорт. – М.: МЦНТИ, 1995. – 160 с.
17. Гуськов С.И. Экономика профессионального хоккея // Хоккей: Сб. статей. - М.: Физкультура и спорт, 1988 – С. 107 – 110.
- 18.Гуськов С.И., Гуськов С.С. Телевидение и спорт. – М.: полиграф сервис, 2000. – 334 с.
19. Гуськов С.І Платонов В.Н. Профессиональный спорт. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 391с.
- 20.Гуськов С.І. Аматор чи професіонал? Москва 1987 р.
- 21.Гуськов С.І. Спортивний маркетинг Київ 1995 р.
22. Евдокимов Д., Стецко В. DRAFT - система удач и разочарований // Мир спорта, 1996 – № 5 – 6. - С. 25 – 32.
23. Кондратова Н. Большой спорт за рубежом // Тренер. – 1993. - № 1. – С. 32 – 33

24. Куприн И. Игра и бизнес (НХЛ) // Хоккей: Сб. статей. -М.: Физкультура и спорт, 1992. – № 4, - С. 8.
25. Линець М.М. Економічна ефективність систем змагань в командних ігрових видах професійного спорту // Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції “Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор”. - Львів, 1999. - С. 18 – 19.
26. Линець М.М. Професійний спорт як соціальне явище // Наукові записки Тернопільського педагогічного університету. Серія 3: Педагогіка і психологія. - 1998, № 2. - С. 131 – 133.
27. Линець М.М. Формування правових засад професійного спорту в Європі // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції “Роль фізичної культури в здоровому способі життя”: 24 – 25 грудня 1999 р. -Львів, 1999. - С. 63 – 64.
28. Менеджмент и маркетинг в спорте: Краткий словарь-справочник/ Авторы - составители М.И.Золотов, В.В.Кузин, М.Е.Кутепов. - М.: Союз менеджеров СССР (Моск. отдел), Школа спортивного бизнеса ГЦОЛИФК, 1991.- 112 с.
29. Мічуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту. -К.: Олімпійська література, 1994. - 152 с.
30. Петровский В.В., Матвеев С.Ф., Драгунов Л.А. Профессиональный спорт. Методические рекомендации по учебной дисциплине. Вып. 1. - К.: УГУФВиС, 1994. - 23 с.
- 31.Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. В 2-х т. – К.: Олимпийская литература, 1997. – Т.1. – 495 с.
32. Серебряков А.В., Пономарев Н.И. Социология спорта в США на службе капитализма. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 223 с.
- 33.Современная система спортивной подготовки / Под ред.. Ф.П. Су слова, В.Л. Сыча, Б.Н.Шустина. – М.: СААМ, 1995. – 445 с.
34. Сосновский Ю. Теннисным приискам требуются старатели // Чемпион, 1997, № 3. - С. 28 - 33.
35. Фомин Ю.А. Профессионализация большого спорта и рыночные отношения // ТиПФК, 1991.– № 9. - С. 32 - 34.
36. Хемпек К. Рекламодатели, спонсоры, телекомпании и спортивный маркетинг: Пер. с англ. // Зарубежный спорт: менеджмент, маркетинг. – 1992. – Вып. 1-2. – С. 23 – 24.
37. Чемберлен У., Шоу Д. Уилт Профи. – М.: Физкультура и спорт, 1990. – С. 5 – 174.
38. Шааф Ф. Спортивный маркетинг: Пер. с англ.- М.: Филин, 1998. - 464 с.
- 39.Энциклопедия мирового футбола. Кубок европейских чемпионов. – Севастополь: Рідне слово, 1997. – 383 с.
40. Юрист в спортивном бизнесе // Спорт за рубежом, 1990 – № 24. - С. 4 – 5.

Додаткова література

1. Amateurs and professionals in post-war British sport / Ed. Adrian Smith, Dilwyn Porter. – London; Portland, OR: F. Cass, 2000
2. Barrett J. (ed) ITF world of tennis, 1998. – London, 1998
3. Beck Peter (Peter J.) Scoring for Britain: international football and international politics, 1900-1939 / Peter J/ Beck. – London; Portland, OR: F: Cass, 1999
4. Blackall B. Basketball / Bernie Blackall. – Des Plaines, Ill.: Heinemann Interactive Library, 1998. LC Call No.: GV885.1.B53 1998
5. Lawrenson D. Las bases del golf: Vol. 1, 2. – Barcelona, 1997. – Vol.1 – 112 p.; Vol.2 – 112 p.
6. Maguire Joseph A. Global sport: identities, societies, civilizations ? Joseph Maguire. – Cambridge, UK: Polity Press; Malden, MA: Blackwell Publishers, 1999
7. Mullin B., Hardy S., Sutton W. Sport marketing. – Illinois: Human Kinetics, 1993
8. Sport and physical activity in the modern world /Ed. J. Richard Polidoro. – Boston: Allyn and Bacon, 2000. LC Call No.: GV571. S56 2000
9. Ван дер Эйде А. Спорт - безотходное предприятие? // Спорт за рубежом, 1990. – № 24. - С. 12 – 15.
10. Венчурное предпринимательство в спорте // Теория и практика физической культуры. – 1994, № 7, С. 39.
11. Лукашев М.М. И были схватки боевые... – М.: Физкультура и спорт, 1990. – 240 с.
12. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. – Киев: Олимпийская литература, 1999. – 318 с.
13. Осипенко Л., Піхуля В. Спорт чи бізнес?: Про деякі факти і події в професіональному спорті. - К.: Молодь, 1983. - 152 с.
14. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 584 с.
15. Рыжков Д.. НБА: вчера и сегодня // Профи. – М.: Физкультура и спорт. – 1990. – С. 175 – 256
16. Серебряков А.В., Пономарев Н.И. Социология спорта в США на службе капитализма. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 223 с.
17. Статистика спортивного бізнесу. Москва 1991 р.
18. Стенсон Р. Професійний спорт в США. Москва 1991 р.
19. Столбов В.В. История физической культуры. – М.: Просвещение, 1989. – 288с.
20. Сэндман Й. Право на кий. – К.: Олимпийская литература. – 1999. – 196 с.
21. Телекомпании “делают деньги” // Спорт за рубежом, 1990 – № 11. - С. 15.
22. Титоренко В. НБА 50 // Спорт-Экспресс, 1996, № 1. - С. 36-43.

INTERNET —РЕСУРСИ

1. <http://www.olimp-champion.ru/summer/basketball/230/>

2. <http://http://bg.wikipedia.org/wiki/Баскетбол>
3. <http://referatmonster.ru/cat-physicalculture/ref-36658/>
4. http://know.su/link_8500.html
5. <http://www.bbnews.ru/>
6. <http://www.basket.com.ua>
7. <http://www.probasket.ru>
8. <http://bea.gov/index.htm>
9. <http://hoopshype.com/>
10. <http://www.nflscap.com>
11. <http://www.capgeek.com/>
12. <http://www.usatoday.com>
13. www.nba.com.
14. www.nhl.com.
15. www.uefa.com.

План лекційного курсу дисципліни «Олімпійський та професійний спорт»

Змістовний модуль №1

Тема: Олімпійський та професійний спорт, як складова частина спортивного руху та життя суспільства

Лекція №1. ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ ТА ЕТАПИ ЙОГО СТАНОВЛЕННЯ.

1. Передумови виникнення професійного спорту.
2. Виникнення професійного спорту в США.
3. Головні засади становлення професійного спорту в США.
4. Шляхи розвитку професійного спорту в США та в світі.

Література: 3,4,8,12,14,16

Лекція №2. ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО БАСКЕТБОЛУ, АМЕРИКАНСЬКОГО ФУТБОЛУ, БЕЙСБОЛУ ТА ХОКЕЮ.

1. Історія виникнення баскетболу в США.
2. Створення перших професійних баскетбольних ліг ВБА та NBL.
3. Створення Національної баскетбольної асоціації (NBA).
4. Історія виникнення американського футболу.
5. Створення Національної футбольної ліги (NFL).
6. Історичні аспекти виникнення бейсболу.
7. Створення Головної бейсбольної ліги (MLB).
8. Історичні аспекти виникнення хокею та формування офіційних правил гри.

9. Створення Національної хокейної ліги (NHL).

Література: 4,8,9,13,15,17,22,29,33

Лекція №3 ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ.

1. Структура професійної спортивної ліги.
2. Організаційна структура професійного спортивного клубу.
3. Порядок прийому нових команд в лігу (асоціацію).
4. Взаємовідносини між керівництвом команд та спортсменами.

Література: 1,4,7,8,10,15,17,20

Лекція №4 ФУНКЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ В СУСПІЛЬСТВЕ.

1. Організаційна функція професійного спорту.
2. Виховна функція професійного спорту.
3. Освітня функція професійного спорту.
5. Рекламна функція професійного спорту.
6. Функція «клапана безпеки».
7. Функція інтеграції.
8. Функція підтримки надії.
9. Функція індивідуалізації.
10. Функція моделювання поведінки.

Література: 4,11,16,17,20,28

Змістовний модуль №2

Тема: Економіко-правові аспекти діяльності олімпійського та професійного спорту.

Лекція № 1 ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

1. Специфіка бізнесу в професійному спорті.
2. Співвідношення між клубом під час змагань та поза ними.
3. Маркетинго-ліцензійна діяльність в професійному спорті.

Література: 3,4,6,9,13,15,17,21,24

Лекція № 2 ВІДМІННІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ ТА ПРОФЕСІЙНОМУ СПОРТІ

1. Основні завдання спортивного бізнесу.
2. Відмінності в оплаті праці спортсменів та представників інших професій.
3. Особливість найму спортсменів в професійному спорті.
4. Особливість розташування команд в професійному спорті.

Література: 3,9,11,15,19,20.

Лекція № 3 ДЖЕРЕЛА ПРИБУТКУ ТА СТАТТІ ВИДАТКІВ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ ТА ПРОФЕСІЙНОМУ СПОРТІ

1. Джерела доходів ліг та асоціацій.
2. Джерела доходів клубів.
3. Джерела доходів спортсменів.
4. Спонсорство. Причини, що спонукають до спонсорської діяльності.
5. Видатки на зарплату гравців професійних клубів та команд.
6. Видатки на адміністративні витрати пов'язані з діяльністю клубу, команди.

7. Видатки на роботу з засобами масової інформації.

Література: 1,4,7,10,15,16,17,26,32

Лекція № 4 ПРАВОВІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ В ОЛІМПІЙСЬКОМУ ТА ПРОФЕСІЙНОМУ СПОРТІ

1. Основний зміст Закону Шермана.
2. Контракт, як основний документ правових взаємовідносин між спортсменом та керівництвом клубу.
3. Шляхи вирішення спірних ситуацій між керівництвом клубу та спортсменами.

Література: 5,8,10,13,14,19,22

План семінарських занять з дисципліни “Олімпійський та професійний спорт”

Змістовний модуль №1

Тема: *Олімпійський та професійний спорт, як складова частина спортивного руху та життя суспільства.*

Семінар №1 *Зміст дисципліни олімпійський та професійний спорт. Основні терміни та поняття.*

1. Складові поняття «Фізична культура и спорт».
2. Відмінності між фізичною культурою та масовим спортом.
3. Взаємозв'язок між олімпійським та професійним спортом.
4. Основні поняття та терміни з професійного спорту.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення, що є фізична культура, масовий спорт, олімпійський спорт та професійний спорт.
2. Розкрийте різницю між масовим, олімпійським та професійним спортом.
3. Охарактеризуйте основні завдання професійного спорту та відмінності між поняттями спортсмен-олімпієць та спортсмен-професіонал.
4. Дайте визначення поняттям професійна спортивна ліга, професійний спортивний клуб, асоціація спортсменів професіоналів, спонсорство, спортивний бізнес.

Література: 2, 6, 7, 12, 15.

Семінар №2 *Історія виникнення та розвитку професійного спорту.*

1. Історія виникнення баскетболу. Шляхи його становлення, як професійного виду спорту.
2. Створення перших професійних клубів та проведення їх спільної змагальної діяльності.
3. Виникнення перших професійних ліг ВБА та NBL.
4. Об'єднання професійних ліг в єдину національну баскетбольну асоціацію NBA.
5. Виникнення альтернативної ліги АБА та її боротьба за функціонування.
6. Історія виникнення хокею на американському континенті.
7. Створення національної хокейної ліги (NHL) та етапи її розвитку.
8. Сучасний стан професійного хокею в світі.

Контрольні питання:

1. Хто був «батьком» баскетболу? Де, коли і при яких обставинах виник баскетбол?
2. Розкрийте особливості появи професійного баскетболу.
3. Проаналізуйте появу перших професійних баскетбольних ліг та обґрунтуйте зміни, які відбувались під час розвитку баскетболу в США.
4. Розкрийте історичне підґрунття для появи та розвитку хокею в США та Канаді.
5. Визначте особливості функціонування NHL протягом всього його існування.

Література: 2, 6, 11, 17.

Семінар № 3 Структура професійних ліг та професійних команд та клубів.

1. Структура професійних ліг, асоціацій та федерацій з різних видів спорту.
2. Функції комісіонера, ради керуючих, загальний склад керівного органу ліг та асоціацій.
3. Комерційна спрямованість професійного спорту.
4. Керівництво клубу та форми володіння.
5. Структура професійного спортивного клубу або команди, права та обов'язки членів команди.
6. Основні напрямки їх діяльності.
7. Структура професійних клубу,

Контрольні питання:

1. Визначте структуру професійних видів спорту.
2. Розкрийте основні напрямки роботи ліг, асоціацій та федерацій з видів спорту.
3. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності професійних спортивних ліг та асоціацій.
4. Проаналізуйте якісний та кількісний склад команди (клубу) в залежності від виду спорту.

Література: 9, 11, 13, 27.

Семінар № 4 Зміст та основні завдання функцій професійного спорту в суспільстві.

1. Оздоровча функція професійного спорту.
2. Освітня функція професійного спорту.
3. Виховна функція професійного спорту.
4. Рекламна функція професійного спорту.
5. Функція духовності і її реалізація професійним спортом.
6. Функція «клапана безпеки».
7. Функція моделювання поведінки.
8. Функція підтримки надії.
9. Функція інтеграції.
10. Функція індивідуалізації.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте зміст загальних функцій професійного спорту в суспільстві.
2. Визначте відмінності між реалізацією загальних функцій в суспільстві та професійному спорті.
3. В чому полягає специфіка реалізації рекламної функції в професійному спорті.
4. Розкрийте зміст специфічних функцій професійного спорту в суспільстві.
5. Наведіть приклади реалізації всіх вище перерахованих функцій в професійному спорті.

6. Чи можуть специфічні функції професійного спорту реалізовуватись в інших сферах людської діяльності?

Література: 4, 5, 8, 11.

Змістовний модуль №2

Тема: Економіко-правові аспекти діяльності олімпійського та професійного спорту.

Семінар № 1 Економічні складові розвитку олімпійського та професійного спорту.

1. Концесія в професійному спорті. Ліцензування в професійному спорті.
2. Маркетинг в професійному спорті.
3. Визначення перспективної політики розвитку професійного спорту.
4. Фактори, які сприяють найкращому розвитку та процвітанню професійного спорту.

Контрольні питання:

1. Визначити фактори, які сприятимуть економічному розвитку професійного розвитку.
2. Особливості вкладів фінансів в професійний спорт.
3. Дослідити економічні показники діяльності різних професійних ліг та асоціацій.

Література: 4, 6, 10, 14.

Семінар № 2 Специфіка діяльності в олімпійському та професійному спорті

1. Особливості ведення спортивного бізнесу в порівнянні з загальною підприємницькою діяльністю.
2. Специфіка бізнесу в професійному спорті.
3. Особливості розподілу робочої сили в професійному спорті.
4. Відмінності в розташуванні команд на території країни.

Контрольні питання:

1. В чому полягає специфіка бізнесу в професійному спорті.
2. Охарактеризуйте відмінності при розподілі робочої сили, рівні заробітної плати спортсменів та простих громадян.
3. Розкрийте специфічні відмінності в веденні бізнесу в спорті та в суспільстві.

Література: 2, 15, 18, 24.

Семінар № 3 Джерела прибутків та статті видатків професійних команд, гравців та асоціацій.

1. Джерела прибутків професійних ліг та асоціацій.
2. Джерела прибутків професійних клубів.
3. Джерела доходів професійних спортсменів.
4. Основні статті видатків професійних спортивних ліг та асоціацій.
5. Статті Видатків професійних клубів та команд.
6. Видатки професійних спортсменів.

Контрольні питання:

1. Проаналізувати фінансову діяльність провідних ліг та асоціацій.
2. Проаналізувати фінансову діяльність провідних клубів.
3. Проаналізувати фінансову діяльність провідних спортсменів.
4. Проаналізувати фінансову діяльність провідних ліг та асоціацій.
5. Проаналізувати фінансову діяльність провідних клубів.
6. Проаналізувати фінансову діяльність провідних спортсменів.

Література: 1, 3, 4, 8.

Семінар № 4 *Правові аспекти діяльності в олімпійському та професійному спорті.*

1. Правові взаємовідносини між державою та професійними спортивними лігами. Закон Шермана.
2. Правова захищеність спортсменів-професіоналів. Арбітражні суди.
3. Контракт, як головна складова правових взаємовідносин між спортсменами та керівництвом клубу, ліги.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте правовий взаємозв'язок між професійним спортом та державою.
2. Розкрийте зміст та головні пункти контракту спортсмена в різних видах професійного спорту.
3. Розкрийте права та обов'язки спортсменів-професіоналів та їх власників.
4. Доведіть необхідність впровадження в українському спорті правової захищеності спортсменів.

Література: 2, 3, 5, 8, 10, 11.

Завдання для самостійного опрацювання з дисципліни
“Олімпійський та професійний спорт”

Змістовний модуль № 1

Тема: **Олімпійський та професійний спорт, як складова частина спортивного руху та життя суспільства.**

№	Теми для самостійного опрацювання
1.	<p><i>Розвиток професійного спорту в древній Греції, середньовіччі.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Перші Олімпійські ігри та їх змагальна діяльність, в порівнянні з сучасним професійним спортом. Особливості ведення стосунків між спортсменами акробатами та державою. Перші паростки виникнення професійного спорту. <p style="text-align: center;">Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Охарактеризуйте структуру змагань в олімпійських іграх древньої Греції та винагороду за перші місця. Виникнення професійного спорту, як необхідність задоволення суспільства в розвагах.
2.	<p><i>Професіоналізація олімпійського спорту. Етапи поєднання олімпійського та професійного спорту</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Перші сучасні ігри сучасності та їх перші учасники. Допуск професіоналів до олімпійських ігор, як необхідна потреба. Сучасний стан олімпійського спорту та участь в ньому спортсменів-професіоналів. <p style="text-align: center;">Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Олімпійська хартія та основні пункти, які до неї входили. Президенти МОК, які вперше дозволили участь професіоналів в олімпійських іграх. Порівняння результатів спортсменів-олімпійців та спортсменів-професіоналів.
3.	<p><i>Історичні особливості розвитку боксу, хокею та гольфу в США</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Загальні етапи розвитку професійного спорту в сполучених штатах Америки. Розвиток кулачних боїв, як попередників розвитку сучасного боксу. Особливості та передумови виникнення хокею та гольфу на території США. <p style="text-align: center;">Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Визначте вплив європейського спорту на розвиток професійного спорту в сполучених штатах Америки. Охарактеризуйте історію розвитку та сучасний стан боксу в Америці та в світі. Охарактеризуйте історію розвитку та сучасний стан хокею в Америці та в світі. Охарактеризуйте історію розвитку та сучасний стан гольфу в Америці та в світі.

4.	<p><i>Особливості будови американського суспільства, духовні цінності американської нації.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості побудови американського суспільства. 2. Загальні цінності американського громадянина та його головна мета. 3. Духовні цінності людства взагалі та американської нації зокрема. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте переваги та недоліки американського суспільства. 2. Дослідіть основні відмінні риси американського та українського суспільства. 3. Визначте основні загальні та духовні цінності американського суспільства
5.	<p><i>Особливості статусу “спортсмен-олімпієць” в соціалістичних країнах.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відношення до професійного спорту в колишніх соціалістичних країнах. 2. Розвиток олімпійського спорту в колишніх соціалістичних країнах. 3. Поява в реєстрі професій поняття “інструктор по спорту”, як перший поштовх в розвитку професійного спорту. 4. Перші спортсмени-олімпійці, які стали спортсменами-професіоналами. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте розвиток спорту в соціалістичних країнах. 2. Оплата праці “спортсмена-олімпійця” в колишніх соціалістичних країнах. 3. Соціальний статус та правовий захист спортсменів в соціалістичних країнах.
6.	<p><i>Фактори, які впливають на розвиток професійного спорту в країнах соціалістичного табору.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аспекти, що впливають на покращення матеріального стану громадян та зростання багатства держави. 2. Спортивні споруди, як необхідний елемент покращення спорту взагалі і професійного зокрема. 3. Зміни в правовому регулюванні взаємовідносин в професійному спорті, як необхідна потреба. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте одну з основних умов розвитку професійного спорту в сучасних країнах колишнього соціалістичного табору. 2. Джерела фінансування будови спортивних споруд т, інвентаря та обладнання. 3. Соціальна захищеність спортсмена-професіонала в сучасній країні.

Змістовний модуль № 2

Тема: *Економіко-правові аспекти розвитку олімпійського та професійного спорту*

7.	<p><i>Організаційна структура національної баскетбольної асоціації</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Керівні органи асоціації. 2. Структурні підрозділи та їх функції. 3. Спортсмени, як основа роботи професійної асоціації. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати повну характеристику роботи національної баскетбольної асоціації. 2. Проаналізувати діяльність НБА за останні 5 років. 3. Визначити найкращих спортсменів баскетболістів.
8.	<p><i>Організаційна структура головної бейсбольної ліги</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Керівні органи ліги. 2. Структурні підрозділи та їх функції. 3. Спортсмени, як основа роботи професійної ліги. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати повну характеристику роботи головної бейсбольної ліги. 2. Проаналізувати діяльність ГБЛ за останні 5 років. 3. Визначити найкращих спортсменів бейсболістів.
9	<p><i>Організаційна структура національної хокейної ліги</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Керівні органи ліги. 2. Структурні підрозділи та їх функції. 3. Спортсмени, як основа роботи професійної ліги. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати повну характеристику роботи національної хокейної ліги. 2. Проаналізувати діяльність НХЛ за останні 5 років. 3. Визначити найкращих спортсменів хокеїстів.
10	<p><i>Організаційна структура національної футбольної ліги</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Керівні органи ліги. 2. Структурні підрозділи та їх функції. 3. Спортсмени, як основа роботи професійної ліги. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати повну характеристику роботи національної футбольної ліги. 2. Проаналізувати діяльність НФЛ за останні 5 років. 3. Визначити найкращих спортсменів футболістів. 4. Проаналізуйте систему проведення змагань в американському футболі

11	<p><i>Економічні аспекти проведення ліги чемпіонів ФІФА</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система проведення змагальної діяльності в європейському футболі. 2. Особливості ведення фінансової політики функціонерами ліги чемпіонів. 3. Преміальні винагороди в європейському футболі в залежності від зайнятого місця. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити систему проведення змагань з урахуванням раундів кваліфікації. 2. Проаналізуйте чисельний та якісний склад учасників європейської ліги чемпіонів ФІФА 3. Висвітліть основні джерела доходів ліги чемпіонів. 4. Охарактеризуйте ефективність діяльності ліги чемпіонів. 5. Доведіть доцільність участі в лізі чемпіонів різних професійних клубів Європи.
12	<p><i>Контракт, як основний документ, що регламентує співвідношення між спортсменом та роботодавцем.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та зміст контрактів в професійному спорті. 2. Основні пункти, що входять до складу професійного контракту. 3. Соціальна та правова захищеність спортсмена-професіонала в професійному спорті. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте структуру та зміст контракту в НБА. 2. Охарактеризуйте структуру та зміст контракту в НХЛ. 3. Охарактеризуйте структуру та зміст контракту в НФЛ. 4. Охарактеризуйте структуру та зміст контракту в європейському футболі.
13	<p><i>Правовий статус спорту найвищих досягнень в Україні.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення загального поняття спортсмен-професіонал та спортсмен-олімпієць в Україні. 2. Статус спорту вищих досягнень в Україні. 3. Проаналізуйте джерела доходів спортсмена-професіонала та спортсмена-олімпійця в Україні <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте правовий статус спорту вищих досягнень в олімпійському спорті в Україні. 2. Визначте правовий статус спорту вищих досягнень в професійному спорті в Україні. 3. Вплив діяльності держави на розвиток олімпійського та професійного спорту.

14	<p><i>Аспекти, що впливають на розвиток професійного спорту в Україні.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання багатства держави — необхідний аспект для розвитку та процвітання професійного спорту. 2. Шляхи покращення матеріального стану громадян по відношенню до професійного спорту. 3. Зміни в законодавстві, як необхідний крок для приваблення бізнесменів до професійного спорту. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зробіть аналіз співвідношення матеріальної оплати праці з витратами на побут. 2. Проаналізуйте стан сучасного професійного спорту в Україні в різних видах спорту.
15	<p><i>Особливості організації роботи федерацій з видів спорту, які поступово набувають статус професійних.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика федерацій з видів спорту. 2. Основні напрямки роботи федерацій з видів спорту та обов'язки кожного з її членів. 3. Статус спортсмена професіонала в залежності від роботи федерацій з видів спорту. <p>Контрольні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зробіть аналіз роботи провідних професійних ліг та асоціацій. 2. Проведіть порівняння діяльності провідних ліг та асоціацій з федераціями з видів спорту та визначте переваги та недоліки.

Тематика рефератів з дисципліни
«Олімпійський та професійний спорт»

Перелік тем з яких студент повинен підготувати реферативне повідомлення з кожного змістовного модуля

- Перші олімпійські ігри Стародавньої Греції. Передумови виникнення, характеристика учасників та система проведення.
- Передумови виникнення і розвитку сучасного професійного спорту.
- Формування і розвиток професійного спорту:
 - а) бейсболу;
 - б) американського футболу;
 - в) баскетболу;
 - г) хокею тощо (по одному з видів спорту за власним вибором).
- Перші Олімпійські ігри сучасності. Передумови виникнення, перспективи розвитку.
- Життєвий шлях П'єра де Кубертена, одного з головних засновників Олімпійських ігор сучасності.
- Спільні та відмінні риси розвитку олімпійського та професійного спорту. Етапи інтеграції сучасного спорту.
- Телебачення як фактор зростання популярності та прибутковості в олімпійському та професійного спорту.
- Спільні та відмінні риси північноамериканської та європейської моделей професійного спорту.
- Джерела доходів та статті розходів спортсменів-олімпійців.
- Джерела доходів та статті розходів спортсменів-професіоналів.
- Структура Міжнародного Олімпійського Комітету. Функції та основні напрямки діяльності.
- Роль та місце НОК в загальній структурі МОК.
- Класифікація та хронологія проведення зимових та літніх олімпійських ігор.
- Економічні аспекти розвитку різних видів професійного спорту:
 - а) футболу;
 - б) бейсболу;
 - б) американського футболу;
 - в) баскетболу;
 - г) тенісу;
 - д) автомобільного спорту;
 - е) боксу (по одному з видів спорту за власним вибором).

Тестові завдання з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт»

Варіант №1

1. Дайте визначення поняттю "професійний спорт":
 - а) професійний спорт - різновид підприємницької діяльності спортивних функціонерів та спортсменів-професіоналів;
 - б) професійний спорт - різновид бізнесу спортивних функціонерів;
 - в) професійний спорт - різновид діяльності спортсменів;
 - г) професійний спорт - це різновид діяльності з надання людям послуг.
2. Дайте визначення поняттю "спортсмен-професіонал":
 - а) спортсмен-професіонал - це людина, що уклала контракт;
 - б) спортсмен-професіонал - це кваліфікований спортсмен, що визнає спорт своєю основною професією і підписав трудову угоду з відповідною організацією чи особою;
 - в) спортсмен-професіонал - це кваліфікований спортсмен, що визнає спорт своєю професією;
 - г) спортсмен-професіонал - це той, хто отримує гроші або цінні призи за свої виступи.
3. Професійна спортивна ліга це:
 - а) об'єднання спортивних клубів;
 - б) об'єднання спортсменів-професіоналів;
 - в) об'єднання професійних клубів, команд або спортсменів з метою проведення спільної спортивної та підприємницької діяльності;
 - г) об'єднання спортивних клубів з метою проведення комерційної діяльності.
4. Дайте визначення поняттю "професійний спортивний клуб":
 - а) професійний спортивний клуб - це акціонерна організація, що займається спортивним бізнесом;
 - б) професійний спортивний клуб - це клуб, який має команду високого класу;
 - в) професійний спортивний клуб - це організація, метою якої є отримання прибутку;
 - г) професійний спортивний клуб - це приватна, акціонерна або корпоративна організація, що об'єднує різні групи людей з метою участі у спортивному бізнесі;
 - д) професійний спортивний клуб - це приватна комерційна організація, яка надає послуги у сфері спорту.
5. Асоціації спортсменів професійних ліг - це:
 - а) галузеві профспілки, які борються за розширення прав спортсменів-професіоналів та покращення їх добробуту;
 - б) професійні спортсмени, що об'єднані у певну лігу;
 - в) громадська організація, що надає добровільну допомогу спортсменам після завершення їх кар'єри;
 - г) клуб за інтересами.
6. Дайте визначення поняттю "маркетинг":
 - а) маркетинг - система заходів з вивчення споживчого ринку і активного впливу на споживачів з метою розширення ринку збуту товарів або послуг;
 - б) маркетинг - пошук шляхів отримання якомога більшого прибутку;
 - в) маркетинг - вивчення попиту на товари або послуги;
 - г) маркетинг - це ефективна реклама товарів або послуг;
 - д) маркетинг - це різновид комерційної активності.

7. Дайте визначення поняття "спонсорство":

- а) спонсорство - це надання меценатом коштів акторам, спортсменам тощо;
- б) спонсорство - це фінансова підтримка команди чи спортсмена;
- в) спонсорство - угода, згідно якої одна сторона надає матеріальні засоби іншій стороні з метою реклами власної продукції або отримання певних привілеїв;
- г) спонсорство - це надання безоплатної фінансової або матеріальної допомоги спортсменам чи командам.

8. Що є критерієм професіоналізму у спорті?

- а) систематичне напружене тренування і участь у змаганнях;
- б) наявність трудових взаємовідносин між спортсменом і роботодавцем на контрактній основі;
- в) величина річних прибутків;
- г) високий рівень спортивних досягнень.

9. Формуванню яких суспільних цінностей сприяє професійний спорт?

- а) залученню громадян до систематичних занять спортом;
- б) прагнення успіху і матеріальних благ, лідерство, індивідуалізм і висока конкурентоздатність;
- в) підвищення соціального статусу;
- г) ствердженню авторитету країни на міжнародній арені.

10. В чому полягає мета професійного спорту?

- а) в досягненні якомога вищого успіху у міжнародних змаганнях;
- б) в розробці нових технологій відбору і підготовки висококваліфікованих спортсменів;
- в) в досягненні максимальних прибутків у сфері надання спортивних послуг населенню;
- г) у забезпеченні потреби людей у розвагах.

11. Які з наведених специфічних функцій професійного спорту відносяться до загальних?

- а) "клапана безпеки";
- б) оздоровча;
- в) відволікання;
- г) освітня;
- д) моделювання поведінки.

12. Які з наведених соціальних функцій не відносяться до специфічних?

- а) рекламна; духовності;
- б) моделювання поведінки; комунікативна;
- в) "клапана безпеки"; індивідуалізації;
- г) підтримання надії; інтеграції; відволікання.

13. Які з наведених видів спорту сформувалися у XIX столітті в Англії, як професійні?

- а) волейбол;
- б) баскетбол;
- в) автогонки;
- г) футбол;
- д) скелетон.

14. У якому виді спорту вперше у світі спортсмени отримали офіційний статус професіоналів?

- а) гандбол;
- б) бейсбол;
- в) скелетон;
- г) водне поло;
- д) баскетбол.

15. У якій країні вперше у світі були запроваджені змагання з футболу за Кубок?
- а) Італія;
 - б) Німеччина;
 - в) Франція;
 - г) Англія;
 - д) Португалія.
16. У якій країні було проведено перший національний чемпіонат з футболу?
- а) Бразилії;
 - б) Англії;
 - в) Аргентині;
 - г) Голландії;
 - д) Італії.
17. У якій країні бокс отримав статус професійного виду спорту?
- а) США;
 - б) Англія;
 - в) Італія;
 - г) Німеччина;
 - д) Франція.
18. Хто придумав спортивну гру під назвою баскетбол?
- а) Девід Стерн;
 - б) Том Моліно;
 - в) Джеймс Нейсміт;
 - г) Григорій Суркіс;
 - д) Уїлт Чемберлен.
19. Які з названих чинників стали основною передумовою виникнення професійного спорту?
- а) ринкові відносини;
 - б) матеріальна скрута;
 - в) розвиток виробництва;
 - г) зростання населення у містах;
 - д) створення міжнародних спортивних федерацій;
 - е) зростання добробуту населення та вільного від роботи часу;
 - ж) наявність спортсменів високого класу;
20. Який, на думку фахівців, вид спорту був одним з перших професійних видів спорту?
- а) кінні скачки;
 - б) двобій на кулаках;
 - в) біг на один стадій;
 - г) гольф;
 - д) акробатика.
21. Хто розробив перші в світі правила проведення боксерських поєдинків?
- а) Джон Боутон;
 - б) Боб Вайтекер;
 - в) Стівенсон;
 - г) Том Моліно.
22. Скільки вагових категорій у професійному боксі?
- а) 8;
 - б) 12;
 - в) 10;
 - г) 17;
 - д) 15.
23. У якому виді професійного спорту була вперше введена контрактна система найму гравців?
- а) бейсбол;
 - б) баскетбол;

- в) американський футбол;
 - г) хокей;
 - д) гольф.
24. У якому році було засновано національну баскетбольну асоціацію?
- а) 1891;
 - б) 1922;
 - в) 1927;
 - г) 1949;
 - д) 1950.
25. У якій країні вперше було створено професійну хокейну лігу?
- а) Канада;
 - б) США;
 - в) Росія;
 - г) Швеція;
 - д) Фінляндія;
 - е) Чехія.
26. Коли було створено Національну хокейну лігу?
- а) 1902;
 - б) 1917;
 - в) 1920;
 - г) 1972;
 - д) 1979.
27. Що є основною структурною ланкою професійного спорту?
- а) Ліга;
 - б) клуб;
 - в) спортсмен-професіонал;
 - г) менеджер;
 - д) Асоціація спортсменів-професіоналів.
28. Що є найвищим органом влади у професійній лізі?
- а) загальні збори членів ліги;
 - б) Рада управління;
 - в) Адміністрація ліги на чолі з президентом;
 - г) збори делегатів від спортсменів;
 - д) Директорат.
29. Які повноваження дає виключне право команди на визначену територію?
- а) команда може проводити на ній комерційні змагання;
 - б) команда має право реалізувати на цій території клубну атрибутику тощо;
 - в) клуб може зводити на цій території спортивні споруди;
 - г) на цій території не може бути розташована інша команда цієї ж ліги за винятком окремих випадків, що передбачені Статутом ліги.
30. Назвіть основні джерела прибутку в американському професійному спорті:
- а) продаж квитків;
 - б) надходження від меценатів;
 - в) надходження від спонсорів;
 - г) продаж прав на телетрансляції змагань;
 - д) концесії спортивних споруд;
 - е) державне фінансування.

Варіант №2

31. У якій країні сформувався сучасний теніс?
- а) Англія;
 - б) Австралія;
 - в) США;
 - г) Франція;
 - д) Німеччина;
 - е) Швеція.
32. Коли Міжнародна федерація тенісу дозволила тенісистам-аматорам брати участь у турнірах професіоналів, а професіоналам - у аматорських змаганнях?
- а) у 1928 р.;
 - б) у 1960 р.;
 - в) у 1968 р.;
 - г) у 1972 р.;
 - д) у 1988 р.
33. Коли створено АТП та ВТА?
- а) в 1968 і 1969 р.р.;
 - б) в 1970 і 1971 р.р.;
 - в) в 1971 і 1972 р.р.;
 - г) в 1972 і 1973 р.р.;
 - д) в 1973 і 1974 р.р.;
 - е) в 1974 і 1975 р.р.
34. Що є основною структурною ланкою професійного спорту?
- а) Ліга;
 - б) клуб;
 - в) спортсмен-професіонал;
 - г) менеджер;
 - д) Асоціація спортсменів-професіоналів.
35. Що є найвищим органом влади у професійній лізі?
- а) загальні збори членів ліги;
 - б) Рада управління;
 - в) Адміністрація ліги на чолі з президентом;
 - г) збори делегатів від спортсменів;
 - д) Директорат.
36. Які повноваження дає виключне право команди на визначену територію?
- а) команда може проводити на ній комерційні змагання;
 - б) команда має право реалізувати на цій території клубну атрибутику тощо;
 - в) клуб може зводити на цій території спортивні споруди;
 - г) на цій території не може бути розташована інша команда цієї ж ліги за винятком окремих випадків, що передбачені Статутом ліги.
37. Який документ регламентує діяльність ліги?
- а) контракт;
 - б) статут;
 - в) колективна угода;
 - г) чинне трудове законодавство країни;
 - д) конституція країни.
38. Як здійснюється вступ до ліги нових команд в американському професійному спорті?
- а) команди, котрі перемагають у фарм-лігах переходять до елітних ліг, а аутсайтери - до нижчих ліг;
 - б) на конкурсній основі власники отримують можливість купити собі право сформувати команду;
 - в) рішенням федерального спортивного органу створюється нова команда;
 - г) претенденти розігрують право виступати в елітній лізі жеребкуванням.

39. Хто приймає рішення стосовно прийому до ліги нового клубу або переїзду діючого клубу до іншого міста?
- а) Президент ліги;
 - б) Директорат ліги;
 - в) Асоціація спортсменів-професіоналів;
 - г) Рада управління ліги.
40. Що дає командам елітних ліг американського професійного спорту "виключне право на користування певною територією", на якій розташована відповідна команда?
- а) можливість проводити змагання;
 - б) можливість уникати конкуренції за глядачів і здійснювати різноманітну комерційну діяльність у своєму регіоні;
 - в) можливість створювати на цій території нові команди.
41. Назвіть основні форми власності в елітних лігах професійного спорту:
- а) індивідуальна (приватна);
 - б) державна;
 - в) акціонерна;
 - г) корпоративна;
 - д) міждержавна.
 - е) а, в, г.
42. В чому полягає сутність системи "драфт"?
- а) в тому, що вона розподіляє гравців по командах;
 - б) в тому, що слабші клуби можуть взяти до своїх команд сильніших гравців ніж сильніші клуби;
 - в) в тому, що клуби по черзі укладають контракти з певними гравцями;
 - г) в тому, що команди можуть взяти на роботу лише певну кількість нових гравців.
43. В чому полягає специфіка бізнесу у професійному спорті на відміну від традиційного бізнесу, у т.ч. шоу-бізнесу?
- а) у тому, що клуби (команди) у бізнесі - партнери, а на спортивних майданчиках - суперники;
 - б) у прагненні до якомога більших прибутків;
 - в) у прагненні знищити конкурентів;
 - г) у широкому застосуванні реклами.
44. Що є основою квиткового бізнесу в американських професійних лігах?
- а) погодно-кліматичні умови;
 - б) продаж сезонних абонементів;
 - в) частота показу матчів по телебаченню;
 - г) кількість населення у місті.
45. У якому виді професійного спорту було запроваджено "чорний список гравців"?
- а) баскетбол;
 - б) бейсбол;
 - в) гольф;
 - г) хокей;
 - д) американський футбол.
46. Що давало спортсменам-професіоналам попадання до "чорного списку"?
- а) підстави на підвищення зарплати;
 - б) втрату права на перехід від команди до команди;
 - в) втрати можливості працевлаштуватися у певній лізі;
 - г) загрожувало зниженням зарплати;
 - д) перехід спортсмена з основного складу до фарм-клубу.
47. На підставі якого документа укладається контракт гравця в елітних професійних лігах Північної Америки?
- а) Статут клубу;
 - б) колективна угода;

- в) Статут ліги;
 - г) Статут Асоціації спортсменів-професіоналів;
 - д) чинне законодавство країни.
48. Назвіть основні чинники високої відвідуваності змагань:
- а) висока конкуренція і непередбачуваність переможця;
 - б) наявність у командах "зірок"; наявність у глядачів вільного часу; відсутність телетрансляції матчу; відстань від стадіону (залу) до місць проживання основної маси вболівальників; робота міського транспорту;
 - в) погодно-кліматичні умови;
 - г) популярність виду спорту; висока конкуренція і непередбачуваність переможця; погодно-кліматичні умови; додаткові послуги.
49. Як проводяться змагання в елітних командних видах професійного спорту Америки?
- а) за системою "драфт";
 - б) за коловою системою;
 - в) за системою "плей-офф";
 - г) в два етапи: "регулярний чемпіонат"; плюс "Кубок".
50. Які команди отримують пільги на другому етапі змагань (Кубки) в елітних лігах американського професійного спорту?
- а) ті, що приймають інші команди на своєму майданчику;
 - б) ті, що мають вищий, стосовно своїх суперників, рейтинг у регулярному чемпіонаті ліги;
 - в) призери минулорічних змагань;
 - г) ті, що мають нижчий, стосовно своїх суперників, рейтинг у регулярному чемпіонаті.
51. Які команди зустрічаються між собою у першому раунді розіграшу Кубка НБА?
- а) 1 - 8; 3 - 6; 2 - 7; 4 - 5;
 - б) 1 - 2; 3 - 4; 5 - 6; 7 - 8;
 - в) 1 - 5; 2 - 6; 3 - 7; 4 - 8;
 - г) 1 - 4; 2 - 3; 5 - 8; 6 - 7.
52. За якою системою проводяться змагання в турнірах з професійного тенісу?
- а) коловою;
 - б) прямого вибування;
 - в) комбінованою.
53. Яку кількість поєдинків на рік проводять боксери-професіонали в залежності від рівня кваліфікації?
- а) пересічні боксери: 13-15; боксери чільної 10-ки за певною версією: 5-10; чемпіони світу: 2-4;
 - б) пересічні боксери: 2-4; боксери чільної 10-ки за певною версією: 5-10; чемпіони світу: 13-15;
 - в) пересічні боксери: 5-10; боксери чільної 10-ки за певною версією: 13-15;
 - г) незалежно від кваліфікації боксери проводять по 8-10 поєдинків на рік.
54. Які змагання вважаються найпрестижнішими серед тенісистів-професіоналів?
- а) Олімпійські ігри;
 - б) Кубок Девіса;
 - в) чемпіонська серія;
 - г) турніри "Великого шолому" та неофіційний чемпіонат світу.
55. Які сильні риси характеризують системи змагань в командних ігрових видах професійного спорту США?
- а) територіальний принцип; змагання у два етапи (регулярний чемпіонат і Кубок); висока відвідуваність;

- б) регулярний чемпіонат за коловою системою; розіграші Кубків за системою плей-офф;
 - в) змагання у два етапи; різна кількість зустрічей з різними командами Ліги; надання пільг на другому етапі змагань командам, що посіли кращі місця на першому; стабільність календаря змагань;
 - г) висока конкуренція; економія на турнірних переїздах; велика кількість ігор протягом сезону; велика тривалість сезону.
56. Що розуміють під терміном "драфт" у професійному спорті США і Канади?
- а) система, за якою спортсмен обирає команду, в якій хотів би грати;
 - б) це система змагань у командних ігрових видах спорту;
 - в) система, за якою представники професійних клубів елітних ліг США обирають потрібних для команди гравців;
 - г) система, за якою гравці елітних професійних ліг США переходять з команди до команди.
57. В чому полягає геніальність винаходу системи відбору "драфт"?
- а) в тому, що чим вище місце посідає клуб в минулому регулярному чемпіонаті, тим раніше він обирає гравця із затвердженого лігою списку;
 - б) в тому, що чим більше перемог отримає команда на чужому майданчику, тим кращих гравців вона може вибрати із затвердженого лігою списку;
 - в) в тому, що чим нижче місце посідає клуб в минулому регулярному чемпіонаті, тим раніше він обирає гравця із затвердженого лігою списку;
 - д) в тому, що клуби обирають собі гравців із затвердженого лігою списку за жеребкуванням
58. Професійна спортивна ліга це:
- а) об'єднання спортивних клубів;
 - б) об'єднання спортсменів-професіоналів;
 - в) об'єднання професійних клубів, команд або спортсменів з метою проведення спільної спортивної та підприємницької діяльності;
 - г) об'єднання спортивних клубів з метою проведення комерційної діяльності.
59. Дайте визначення поняттю "професійний спортивний клуб":
- а) професійний спортивний клуб - це акціонерна організація, що займається спортивним бізнесом;
 - б) професійний спортивний клуб - це клуб, який має команду високого класу;
 - в) професійний спортивний клуб - це організація, метою якої є отримання прибутку;
 - г) професійний спортивний клуб - це приватна, акціонерна або корпоративна організація, що об'єднує різні групи людей з метою участі у спортивному бізнесі;
 - д) професійний спортивний клуб - це приватна комерційна організація, яка надає послуги у сфері спорту.
60. Асоціації спортсменів професійних ліг - це:
- а) галузеві профспілки, які борються за розширення прав спортсменів-професіоналів та покращення їх добробуту;
 - б) професійні спортсмени, що об'єднані у певну лігу;
 - в) громадська організація, що надає добровільну допомогу спортсменам після завершення їх кар'єри;
 - г) клуб за інтересами.

**Питання, що виносяться на залік з дисципліни
“Олімпійський та професійного спорту”.**

1. Професійний спорт та міжнародний спортивний рух.
2. Місце та призначення професійного спорту в культурі суспільства.
3. Відмінні особливості професійного та олімпійського спорту.
4. Передумови виникнення професійного спорту.
5. Соціальні фактори розвитку професійного спорту.
6. Етапи розвитку професійного спорту в США та їх особливості.
7. Роль телебачення та засобів масової інформації в розвитку професійного спорту.
8. Цілі та завдання професійного спорту..
9. Основні цінності американського суспільства та їх взаємозв'язок з цінностями професійного спорту.
10. Специфічні функції професійного спорту.
11. Вплив професійного спорту на суспільство.
12. Рекламна функція професійного спорту.
13. Взаємозв'язок професійного спорту з іншими громадськими інститутами.
14. Комерційна спрямованість професійного спорту.
15. Ставлення до професійного спорту в колишніх соціалістичних країнах.
16. Статус спортсмена-аматора, який був членом збірної команди країни в колишніх соціалістичних країнах.
17. Причини зацікавленості в Україні та інших країнах СНД до професійного спорту. Причини зацікавленості в Україні та інших країнах СНД до професійного спорту.
18. Правовий статус спорту найвищих досягнень в Україні.
19. Перспектива розвитку професійного спорту в Україні.
20. Умови розвитку професійного спорту.
21. Досвід Заходу в розвитку професійного спорту в Україні.
22. Організаційна структура клубу (команди) в професійному спорті.
23. Організаційна структура професійних ліг (асоціацій).
24. Джерела доходів ліги (асоціації) в професійному спорті.
25. Джерела доходів команди (клубу) в професійному спорті.
26. Джерела доходів професійного спортсмена.
27. Особливості оплати праці спортсмена-професіонала.
28. Картельна структура професійного спорту.
29. Порядок прийому нових команд в лігу (асоціацію).
30. Спонсорство. Причини, які спонукають до спонсорства.
31. Концесія в професійному спорті.
32. Ліцензування в професійному спорті.
33. Податкове законодавство в професійному спорті США.
34. Професійний контракт та його зміст.
35. Маркетинг в професійному спорті.
36. Специфіка бізнесу в професійному спорті.

37. Система юридичних обмежень для професійного спорту США. «Закон Шермана».

38. Система резервування. Головні елементи системи.

39. Поняття «вільний агент». Умови отримання статусу «вільного агента».

40. Посередницькі агентства та їх функції.

41. Соціальний захист у професійному спорті.

42. Асоціація спортсменів професійних ліг.

Питання, що виносяться на екзамен з дисципліни

“Олімпійський та професійного спорту”.

1. Професійний спорт та міжнародний спортивний рух.
2. Місце та призначення професійного спорту в культурі суспільства.
3. Відмінні особливості професійного та олімпійського спорту.
4. Передумови виникнення професійного спорту.
5. Соціальні фактори розвитку професійного спорту.
6. Етапи розвитку професійного спорту в США та їх особливості.
7. Роль телебачення та засобів масової інформації в розвитку професійного спорту.
8. Цілі та завдання професійного спорту..
9. Основні цінності американського суспільства та їх взаємозв'язок з цінностями професійного спорту.
10. Специфічні функції професійного спорту.
11. Вплив професійного спорту на суспільство.
12. Рекламна функція професійного спорту.
13. Взаємозв'язок професійного спорту з іншими громадськими інститутами.
14. Комерційна спрямованість професійного спорту.
15. Ставлення до професійного спорту в колишніх соціалістичних країнах.
16. Статус спортсмена-аматора, який був членом збірної команди країни в колишніх соціалістичних країнах.
17. Причини зацікавленості в Україні та інших країнах СНД до професійного спорту. Причини зацікавленості в Україні та інших країнах СНД до професійного спорту.
18. Правовий статус спорту найвищих досягнень в Україні.
19. Перспектива розвитку професійного спорту в Україні.
20. Умови розвитку професійного спорту.
21. Досвід Заходу в розвитку професійного спорту в Україні.
22. Організаційна структура клубу (команди) в професійному спорті.
23. Організаційна структура професійних ліг (асоціацій).
24. Джерела доходів ліги (асоціації) в професійному спорті.
25. Джерела доходів команди (клубу) в професійному спорті.
26. Джерела доходів професійного спортсмена.
27. Особливості оплати праці спортсмена-професіонала.
28. Картельна структура професійного спорту.
29. Порядок прийому нових команд в лігу (асоціацію).
30. Спонсорство. Причини, які спонукають до спонсорства.
31. Концесія в професійному спорті.
32. Ліцензування в професійному спорті.
33. Податкове законодавство в професійному спорті США.
34. Професійний контракт та його зміст.
35. Маркетинг в професійному спорті.

36. Специфіка бізнесу в професійному спорті.
37. Система юридичних обмежень для професійного спорту США. «Закон Шермана».
38. Система резервування. Головні елементи системи.
39. Поняття «вільний агент». Умови отримання статусу «вільного агента».
40. Посередницькі агентства та їх функції.
41. Соціальний захист у професійному спорті.
42. Асоціація спортсменів професійних ліг.

Перелік рекомендованої літератури:
Основна література.

1. Балакшин О. Классические скачки // Коневодство и конный спорт. – 1992. - № 5-6. – С.24-26
2. Бауэр В.Г. Социальная значимость физкультуры и спорта в современных условиях развития России // Теория и практика физической культуры, 2001, № 1, С. 50-56.
3. Бейсбол: цифры и факты // Международный и зарубежный спорт. Политика, менеджмент, маркетинг. – М., 1993. – Вып..17. – С.49-50
4. Беляев А. Шоу по имени «Формула-1» // Сов. Спорт. – 1998. – 3 окт.
5. Бокс. Энциклопедия. – М.: Физкультура и спорт, 1998. – 320 с.
6. Борисова О.В. Формирование системы тенниса в Украине. – Автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. К.: НУФВиСУ, 2000. - 19 с.
7. Братоновский С.Н. Социально-правовые проблемы спортивного профессионализма // ТиПФК, 1990. – № 2, - С. 32 – 35.
8. Галкин В.В., Сысоев В.И. Экономика физической культуры и спорта. – Учеб. пос. для вузов физ. культуры. 2-е изд.- Воронеж: изд-во Моск. акад. экономики и права, 2000. – 215 с.
9. Гордон Р. Михаэль Шумахер // Спорт-экспресс. – 1998. - № 11. – С. 108 - 114
10. Гуськов С.И. Бастует американский доллар // Спорт за рубежом, 1990 – № 22. - С. 10 – 11, 14 – 15.
11. Гуськов С.И. В атаке доллар. - М.: Мысль, 1988. - 301 с.
12. Гуськов С.И. Воспитательные функции профессионального спорта в США. – М.: Знание, 1988. - С. 202 – 212.
13. Гуськов С.И. Любитель или профессионал? – М.: Знание, 1988. – 94 с.
14. Гуськов С.И. О современных тенденциях развития профессионального спорта в США // ТиПФК, 1993, № 7. -С.39-41.
15. Гуськов С.И. Профессиональный спорт и международное спортивное движение // ТиПФК, 1991 – № 8. - С. 56 – 59.
16. Гуськов С.И. Спонсор и спорт. – М.: МЦНТИ, 1995. – 160 с.
17. Гуськов С.И. Экономика профессионального хоккея // Хоккей: Сб. статей. - М.: Физкультура и спорт, 1988 – С. 107 – 110.
18. Гуськов С.И., Гуськов С.С. Телевидение и спорт. – М.: полиграф сервис, 2000. – 334 с.
19. Гуськов С.И. Платонов В.Н. Профессиональный спорт. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 391с.
20. Гуськов С.И. Аматор чи професіонал? Москва 1987 р.
21. Гуськов С.И. Спортивный маркетинг Київ 1995 р.
22. Евдокимов Д., Стецко В. DRAFT - система удач и разочарований // Мир спорта, 1996 – № 5 – 6. - С. 25 – 32.
23. Кондратова Н. Большой спорт за рубежом // Тренер. – 1993. - № 1. – С. 32 – 33

24. Куприн И. Игра и бизнес (НХЛ) // Хоккей: Сб. статей. -М.: Физкультура и спорт, 1992. – № 4, - С. 8.
25. Линець М.М. Економічна ефективність систем змагань в командних ігрових видах професійного спорту // Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції “Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор”. - Львів, 1999. - С. 18 – 19.
26. Линець М.М. Професійний спорт як соціальне явище // Наукові записки Тернопільського педагогічного університету. Серія 3: Педагогіка і психологія. - 1998, № 2. - С. 131 – 133.
27. Линець М.М. Формування правових засад професійного спорту в Європі // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції “Роль фізичної культури в здоровому способі життя”: 24 – 25 грудня 1999 р. -Львів, 1999. - С. 63 – 64.
28. Менеджмент и маркетинг в спорте: Краткий словарь-справочник/ Авторы - составители М.И.Золотов, В.В.Кузин, М.Е.Кутепов. - М.: Союз менеджеров СССР (Моск. отдел), Школа спортивного бизнеса ГЦОЛИФК, 1991.- 112 с.
29. Мічуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту. -К.: Олімпійська література, 1994. - 152 с.
30. Петровский В.В., Матвеев С.Ф., Драгунов Л.А. Профессиональный спорт. Методические рекомендации по учебной дисциплине. Вып. 1. - К.: УГУФВиС, 1994. - 23 с.
31. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. В 2-х т. – К.: Олимпийская литература, 1997. – Т.1. – 495 с.
32. Серебряков А.В., Пономарев Н.И. Социология спорта в США на службе капитализма. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 223 с.
33. Современная система спортивной подготовки / Под ред.. Ф.П. Сулова, В.Л. Сыча, Б.Н.Шустина. – М.: СААМ, 1995. – 445 с.
34. Сосновский Ю. Теннисным приискам требуются старатели // Чемпион, 1997, № 3. - С. 28 - 33.
35. Фомин Ю.А. Профессионализация большого спорта и рыночные отношения // ТиПФК, 1991.– № 9. - С. 32 - 34.
36. Хемпек К. Рекламодатели, спонсоры, телекомпании и спортивный маркетинг: Пер. с англ. // Зарубежный спорт: менеджмент, маркетинг. – 1992. – Вып. 1-2. – С. 23 – 24.
37. Чемберлен У., Шоу Д. Уилт Профи. – М.: Физкультура и спорт, 1990. – С. 5 – 174.
38. Шааф Ф. Спортивный маркетинг: Пер. с англ.- М.: Филин, 1998. – 464 с.
39. Энциклопедия мирового футбола. Кубок европейских чемпионов. – Севастополь: Рідне слово, 1997. – 383 с.
40. Юрист в спортивном бизнесе // Спорт за рубежом, 1990 – № 24. - С. 4 – 5.

Додаткова література

1. Amateurs and professionals in post-war British sport / Ed. Adrian Smith, Dilwyn Porter. – London; Portland, OR: F. Cass, 2000
2. Barrett J. (ed) ITF world of tennis, 1998. – London, 1998
3. Beck Peter (Peter J.) Scoring for Britain: international football and international politics, 1900-1939 / Peter J/ Beck. – London; Portland, OR: F: Cass, 1999
4. Blackall B. Basketball / Bernie Blackall. – Des Plaines, Ill.: Heinemann Interactive Library, 1998. LC Call No.: GV885.1.B53 1998
5. Lawrenson D. Las bases del golf: Vol. 1, 2. – Barcelona, 1997. – Vol.1 – 112 p.; Vol.2 – 112 p.
6. Maguire Joseph A. Global sport: identities, societies, civilizations ? Joseph Maguire. – Cambridge, UK: Polity Press; Malden, MA: Blackwell Publishers, 1999
7. Mullin B., Hardy S., Sutton W. Sport marketing. – Illinois: Human Kinetics, 1993
8. Sport and physical activity in the modern world /Ed. J. Richard Polidoro. – Boston: Allyn and Bacon, 2000. LC Call No.: GV571. S56 2000
9. Ван дер Эйде А. Спорт - безотходное предприятие? // Спорт за рубежом, 1990. – № 24. - С. 12 – 15.
10. Венчурное предпринимательство в спорте // Теория и практика физической культуры. – 1994, № 7, С. 39.
11. Лукашев М.М. И были схватки боевые... – М.: Физкультура и спорт, 1990. – 240 с.
12. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. – Киев: Олимпийская литература, 1999. – 318 с.
13. Осипенко Л., Піхуля В. Спорт чи бізнес?: Про деякі факти і події в професіональному спорті. - К.: Молодь, 1983. - 152 с.
14. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 584 с.
15. Рыжков Д.. НБА: вчера и сегодня // Профи. – М.: Физкультура и спорт. – 1990. – С. 175 – 256
16. Серебряков А.В., Пономарев Н.И. Социология спорта в США на службе капитализма. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 223 с.
17. Статистика спортивного бізнесу. Москва 1991 р.
18. Стенсон Р. Професійний спорт в США. Москва 1991 р.
19. Столбов В.В. История физической культуры. – М.: Просвещение, 1989. – 288с.
20. Сэндман Й. Право на кий. – К.: Олимпийская литература. – 1999. – 196 с.
21. Телекомпании “делают деньги” // Спорт за рубежом, 1990 – № 11. - С. 15.
22. Титоренко В. НБА 50 // Спорт-Экспресс, 1996, № 1. - С. 36-43.

23. Федоренко І. Золоті сторінки олімпійського спорту України/ К.: Олімпійська література, 2000. – 192 с.
24. Сорока М.М. Сіднейська Олімпіада в українському контексті. К.: Олімпійська література, 2000. – 240 с.
25. Сабадаш В.І. Олімпійський спорт/ Херсон, 2000. – 20 с.
26. Платонов В.Н. Олімпійський спорт/ К.: Олімпійський спорт, 2000. – 417 с.
27. Гуськов С.И. Профессиональный спорт/ К.: Олімпійська література, 2000. – 391 с.
28. Леонова В.А. Через науку к олимпийским вершинам/ Х.: ОВС, 2003. – 353 с.
29. Гуськов С.І. Платонов В.Н. Профессиональный спорт/ К.: Олімпійська література, 2000. – 391 с.
30. Леонова В.А. Через науку к олимпийским вершинам/ Х.: ОВС, 2003. – 352 с.
31. Гуськов С.І. Платонов В.Н. Профессиональный спорт/ К.: Олімпійська література, 2003. – 391 с.
32. Ящур-Новіцкі Я. Фізична підготовка кваліфікованих спортсменів як фактор спортивної майстерності у видах спорту з варіативними зовнішніми умовами проведення змагань/ К.: Олімпійська література, 2007. – 267 с.
33. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України/ К.: МП Леся, 2008. – 308 с.
34. Волошин А.П. На олімпійській хвилі/ К.: МП Леся, 2008. – 189 с.
35. Миллер Д. На олімпійській хвилі/ Эдинбург: Мейнстрим Паблишинг, 2008. – 592 с.
36. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях/ К.: Олімпійська література, 2011. – 400 с.
37. Бубка С.Н., Булатова М.М. Олімпійське сузір'я України: Тренери/ К.: Олімпійська література, 2011. – 252 с..
38. Бріскін Ю.А. Олімпійський спорт в Україні: лекція. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3994/> Львів, 2015. – 24 с.
39. Горай Л.С.; відпов. за вип. Чіка В.Д. На Олімпі українського спорту: інформ.-бібліограф. дайджест. – Режим доступу: http://zodub.uz.ua/vydav/download/na_olimpi/ Ужгород, 2012. – 36 с.
40. International Olympic Committee. Олімпійська хартія. – Режим доступу: <file:///C:/Documents%20and%20Settings/randreeva/My%20Documents/Швейцарія, 2016.> – 72 с.

INTERNET —ПЕЧУРЧ

1. <http://www.olimp-champion.ru/summer/basketball/230/>
2. [http://http://bg.wikipedia.org/wiki/Баскетбол](http://bg.wikipedia.org/wiki/Баскетбол)
3. <http://referatmonster.ru/cat-physicalculture/ref-36658/>
4. http://know.su/link_8500.html
5. <http://www.bbnews.ru/>
6. <http://www.basket.com.ua>
7. <http://www.probasket.ru>
8. <http://bea.gov/index.htm>
9. <http://hoopshype.com/>
10. <http://www.nflscap.com>
11. <http://www.capgeek.com/>
12. <http://www.usatoday.com>
13. www.nba.com.
14. www.nhl.com.
15. www.uefa.com.